

P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"Dr. F. Sušnik"
Na gradu 1
62390-RAVNE NA KOROŠKEM - YU

SLOVENSKI VESTNIK, Tavtlastr. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-828, p.p. 171, 61000 Ljubljana

CELOVEC
PETEK
6. APRIL
1990

Letnik XLV.
Štev. 26 (2541)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

Slovenci pri Markoviću

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm in predsednik NSKS dr. Matevž Grilc sta v torek v kratkem razgovoru informirala predsednika jugoslovanske vlade Anteja Markovića o trenutnem položaju slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Marković je oba predstavnika sprejel v Beogradu, kjer se prav v teh dneh pogovarja z avstrijskim kanclerjem Franzem Vranitzkyem. Kot je predstavnikoma obeh slovenskih organizacij zagotovil, bo ena izmed pogovornih tem šefov vlad Avstrije in Jugoslavije tudi manjšinsko vprašanje.

V nedeljo zgodovinski dan za 1,5 milijona Slovencev

Slovenija na poti k suvereni in demokratski republiki

Ob današnjem izidu Slovenskega vestnika bo predvolilna kampanja v Sloveniji praktično že končana. Jutri, v soboto je za vse strankarske dejavnosti zapovedan obvezen 24-urni predvolilni molk, v nedeljo pa bodo volilci prvič po vojni smeli svobodno izbirati svoje zastopnike v dva domača republiškega parlamenta – v strankarsko sestavljen družbenopolitični zbor ter v zbor občin. Tega dne bodo tudi prvič neposredno volili predsednika republike in štiri člane predsedstva. V četrtek, 12. aprila, bodo po podjetjih izbirali poslance za še preostali zbor tridomnega parlamenta, zbor združenega dela. Čez dva tedna, 22. aprila, bodo odločali o sestavi občinskih skupščin in, če predsednik ne bo izbran že v prvem krogu, dokončno izvolili predsednika republike. Najpomembnejše bodo torej volitve to nedeljo, zakaj te bodo odločale o političnem zemljevidu povolilne Slovenije.

10. mladinski festival „Kontakt na leča 90“

Te dni (do nocoj) je v prostorih Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu potekal deseti mladinski kulturni festival „Kontakt na leča – Kontaktline 90“. Namen festivala je poglobiti stike med mladino obeh jezikov v deželi, spoznati kulturo obeh narodov. To skušajo doseči s številnimi prireditvami. Na ponedeljkovi otvoritvi je Nada Zerzer povedala, da v letošnji program

niso vključili zvenečih imen, zato pa so dali možnost mladim umetnikom.

Seveda čisto brez znanih ansamblov tudi tokrat ni šlo. Na uvodnem koncertu (na našem posnetku) je ansambel „10 Saiten 1 Bogen“, znan pa je brez dvoma tudi pisatelj Kristijan Močilnik, višek festivala pa bo zagotovilo nocoj, ko bo na zaključni prireditvi kon-

certiral jazz-ansambel Kundalini. Prireditve so bile razmehoma dobro obiskane, posebej pa je treba opozoriti na razstave Toma Weissa, Miha Dolinška, Andreasa Bandlingerja, Nika Sturma in drugih in kajpada na možnost osebnih stikov v festivalski kavarni. Vsak dan pa so se zainteresirani lahko tudi na kratkih tečajih učili slovenskega jezika.

Slika: A. Kokot

Marković: uresničiti pravice manjšin!

Slovenska in hrvaška manjšina sta najbolj živahna vez v zblizovanju med Jugoslavijo in Avstrijo, je poudaril predsednik jugoslovanske vlade Ante Marković v razgovoru z avstrijskim kanclerjem Vranitzkyem, ko se do danes mudi na uradnem obisku v Beogradu. Pri tem je dodal, da je v trajnem interesu Jugoslavije, da se povsem uresniči njihove pravice v smislu avstrijske državne pogodbe, v duhu Helsinške listine ter evropskih civilizacijskih dosežkov. Vranitzky pa je poudaril, da je dobil vtis, da je Jugoslavija zelo zadovoljna s položajem slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji.

V okviru tridnevnega obiska v Beogradu je Vranitzky

napovedal podporo Jugoslaviji pri gospodarski reformi ter pri integracijskem procesu v Evropo, opozoril pa je na upoštevanje človekovih pravic, zlasti na Kosovu, ki so pogoj za tako integracijo.

K jedrski elektrarni Krško je poudaril odklonilno stališče Avstrije do te elektrarne. Sklenjeno je bilo, da se bo s tem vprašanjem ukvarjala posebna komisija strokovnjakov, ki naj bi raziskala tudi nove vire energije.

Glede razvoja v Sloveniji je Vranitzky ponovil, da si Avstrija želi za partnerja „celotno politično ozemlje Jugoslavije“ in zavrnil določene unije med Avstrijo in posameznimi republikami.

I.L.

Dve kandidatki za mandat ZAL

Za manjšinski kongres Zelene alternative, ki bo to nedeljo na Dunaju, se je doslej prijavilo že 272 ljudi, ki

Terezija Stoisić

hočejo razpravljati o novem manjšinskem programu ZAL ter voliti manjšinskega kandidata oziroma kandidatko ZAL za državnoborske volitve, ki bodo 7. oktobra letos.

Ob uredniškem zaključku smo iz kluba Zelenih zvedeli, da za to mesto kandidirata dve gradišćanski Hrvatice, namreč Terezija Stoisić, ki je vodila delovni krožek „Manjšine“ ZAL, ter večletna aktivistka gradišćanske Zelene alternativne liste Marijana Grandić. Obe kandidatki

smo v Slovenskem vestniku že obširneje predstavili, obe pa podpirata tudi novi manjšinski program ZAL.

Marijana Grandić.

Obvestilo bralcem

Prihodnja številka Slovenskega vestnika bo z velikonočno prilogo izšla šele v četrtek, 12. aprila 1990.

Predsednik v drugem krogu Zmaga Demosa v parlamentu?

V boju za predsednika že od vsega začetka premočno vodi skupni kandidat stranke socialističnega samoupravljanja (socialistov in komunistov) Milan Kučan. Absolutno večino, ki jo je še pred mesecem imel, mu je sredi marca, ko se je dokaj pozno in kot zadnji vključil v predvolilni boj, odvzel kandidat liberalcev primarij dr. Marko Demšar. Temu raziskave javnega mnenja namenajo dobro desetino glasov. Odtlej se je volilni rating Kučana zaustavil nekje pri 45 odstotkih glasov, volilni delež njegovega glavnega protikandidata dr. Jožeta Pučnika, ki je iz tedna v teden pridobil, pa na dobri petini, torej na polovici Kučanovih glasov. Odstotki, na katere lahko računa samozvani „kandidat ljudstva“ Ivan Kramberger, so padli pod deset, kolikor znaša tudi delež neopredeljenih. Naša napoved je, da v prvem krogu absolutne večine, potrebne na izvolitev, ne bo dobil nihče, ter da se bo o predsedniku odločalo šele 22. aprila. Glasovi, ki mu jih je začasno odvzel dr. Marko Demšar, se bodo v drugem krogu povrnil h Kučanu, medtem ko Pučnik lahko računa na pretežen del glasov Krambergerja, katerega volilno bazo tvorijo preprosti, nepolitični ljudje, ki jih bo od Kučana odvrnilo prav dejstvo, da je etabliran politik, vrh vsega pa še komunist. Ob takšni prerazdelitvi glasov bo z dokajšnjo prednostjo zlahka zmagal Milan Kučan. Na drugi strani Pučniku za zmago ne bi zadostovali niti glasovi Demšarja in Krambergerja skupaj. Zato lahko do prvovrstnega volilnega presenečenja in zmage Pučnika pride le z intenzivno selitvijo Kučanovih glasov k Pučniku, kar pa se ne zdi verjetno. Nenazadnje bi bila zmaga Pučnika veliko presenečenje tudi za opozicijo samo.

Med dvanajstimi kandidati za člane predsedstva jih ima realne možnosti za izvolitev le še pet ali v najboljšem primeru šest. Po vseh raziskavah javnega mnenja bosta v republiško predsedstvo zagotovo izvoljena etablirana politika iz kulturniških logov, podpredsednik socialistov akademik Ciril Zlobec in dr. Matjaž Kmecl. Za preostali dve mesti se bo boj bil med tremi strankarskimi prvaki Demosa. Največ možnosti ima predsednik Slovenske kmečke zveze Ivan Oman, sledita pa mu podpredsednik Demosa in ustanovitelj Slovenske demokratične zveze dr. Dimitrij Rupel ter predsednik zelenih dr. Dušan Plut. Medtem ko so možnosti rektorja mariborske univerze in kandidata ZSMS-Liberalne stranke dr. Alojzija Križmana iz tedna v teden manjše.

Zato pa bo nemara marsikoga presenetil tako dobljen sestav republiškega predsedstva. V njem bodo tri mesta – in s tem večina – pripadla t.i. stranki socialističnega samoupravljanja, le dve pa Demosu. Liberalna stranka oz. tretji blok v njem ne bo imel svojega zastopnika.

Slovenija bo v nedeljo in v naslednjih dneh v središču pozornosti ne le znotraj Jugoslavije in v celotnem srednjeevropskem prostoru, temveč tudi svetovne javnosti. Republika „na južni strani Alp“ bo v teh dneh namreč stopila v novo pluralistično obdobje. Pri prvih t. im. svobodnih volitvah po vojni bo izvoljen nov večstrankarski parlament pa tudi novi predsednik republike ter republiško predsedstvo. Po najnovejši analizi trendov in anket ima največ izgledov za zmago pri parlamentarnih volitvah združena opozicija Demos, v predsedstvu pa naj bi prevladal nekdanji „oblastni blok“. Predsednik republike pa bo najverjetneje izvoljen šele v drugem krogu 22. aprila, pri tem pa ima boljše možnosti Milan Kučan.

Kdo bo odločal?

Najbolj nevhvalno je napovedovanje sestava republiškega parlamenta, kjer raziskave javnega mnenja najbolj odstopajo druga od druge. Gotovo je le eno: nobena stranka v parlamentu ne bo dosegla absolutne večine. Njej je še najbližja predvolilna koalicija opozicijskih strank Demos, ki se iz tedna v teden vztrajno približuje tej magični meji. Naša napoved je, da bo Demos na volitvah zmagal, dobil absolutno večino, vendar obenem le z nekaj odstotki presegele željenih 50 odstotkov glasov. Med strankami, ki se lahko nadejajo relativne večine, je na prvem mestu ZSMS-Liberalna stranka, ki ji sledi ZKS-Stranka demokratične prenove. Prva lahko upa na 15 do 20 odstotkov glasov, druga pa bo lahko zadovoljna, če jih bo dobila petnajst. Med stranke, ki bodo blizu relativni večini, se lahko uvrsti tudi katera izmed strank, ki sestavljajo Demos, kajti kar petina glasov, ki jih pri povpraševanjih dobi Demos, anketiranci podelijo Demosu nasploh in ne posameznim strankam koalicije, kar bodo morali storiti na volitvah. Največ možnosti imajo nemara zeleni in pa Slovenska demokratična zveza, ki se je prejšnji teden, da bi presekala absurden položaj, v katerem so se naenkrat vsi trije bloki zavzeli za konfederacijo ter v katerem so zato „vse krave črne“, nedvoumno opredelila za odcepcev. Izmed vseh strank, ki sestavljajo tri predvolilne bloke, gre še najslabše socialistom, bivši SZDL, ki se nikakor ne uspejo izkupati iz 2 do 4 odstotkov glasov, ki jim jih vztrajajo dodeljujejo vsa povpraševanja. Če se bodo enako slabo odrezali na volitvah, jim

preti položaj najbolj marginalne izmed vseh „velikih“, nacionalnih strank, kot taki pa bodo seveda kaj slab koalicijski partner komunistom.

Kdo bo vladal?

Zmaga Demosa v parlamentu in prevlada oblastnega bloka v predsedstvu sta torej najverjetnejša razpleta nedeljskih volitev. Popolna neznaka pa ostaja sestav vlade, o katerem vse stranke, očitno čakajoč na volilne rezultate, trdovratno molče. Načelno sta v igri dve rešitvi. Vlado, zasnovano povsem na strankarskem ključu, bi Demos z absolutno večino v parlamentu najverjetneje lahko sestavil samostojno, vendar s petdeset in nekaj odstotki ne bi mogel vladati. Nujna je torej koalicija. Najverjetneje z ZSMS-Liberalno stranko, ki je hkrati edina, ki ohranja pozicijo sprejemljivega koalicijskega partnerja tako za Demos kot „oblastni blok“. Uresničitev tega scenarija pa znajo po nektarih virih preprečiti neso- glasje v sami liberalni stranki, ki bi zaradi nasprotovanja njenega prokomunistično usmerjenega dela lahko privedla celo do notranjega razcepa. Druga možnost je t.i. velika koalicija oziroma vlada narodne rešitve, v kateri bi bili zastopani predstavniki vseh treh predvolilnih blokov.

Pogajanja o sestavi vlade utegnejo biti dolgotrajna in prav vse možnosti so še odprte, tudi ta, da Slovenija določen čas po volitvah ostane brez nje ali da novi parlament za kak mesec ali dva podaljša mandat sedanji vladi. Pričela pa so se že prva pogajanja in zeleni so že dejali, da je takojšnje zaprtje rudnika urana na Žirovskem vrhu in zaprtje nuklearke v Krškem do leta 1992 absoluten

pogoj za njihovo udeležbo v vladi in sklepanje kakršnihkoli povolilnih koalicij sploh. Na drugi strani so komunisti najavili, da v vladi, ki bo v svojem programu imela odcepcev od Jugoslavije niso pripravljeni sodelovati. Ti so tudi edini, ki so do neke mere že razkrili karte in za premiera predlagali človeka iz Kučanove garniture Janeza Kocijančiča, direktorja edine slovenske letalske družbe Adrie Airways. Demos je na drugi strani pred kratkim objavil dva programska dokumenta. Prvega o lastni slovenski vojski, drugega pa o samostojni zunanji politiki Slovenije, iz česar nemara lahko sklepamo, da bo vztrajal, da bosta v bodoči vladi ti dve ministrstvi, ki utegneta biti ključni pri vzpostavitvi slovenske suverenosti v odnosu do Jugoslavije in navzven, njegovi. Znano je, da se za mesto zunanjega ministra poteguje socialdemokrat mag. Matjaž Šinkovec, to pa so tudi vsa imena, ki so bila v slovenskem tisku doslej objavljena v zvezi s sestavo vlade.

Borut Miklavčič minister?

ZKS-SDP zna sledeč poljskim zgledom zase zahtevati obrambno, predvsem pa notranje ministrstvo. Kot zanimivost nemara velja dodati, da smo iz dobro obveščenih krogov izvedeli, da je na neuradni listi stranke socialističnega samoupravljanja za notranjega ministra, poleg socialista Geze Bačiča in komunisto Miloša Prosenca, tudi sedanji generalni konzul v Celovcu Borut Miklavčič. Težave, ki naj bi jih imel Demos z notranjim ministrstvom, naj bi bile predvsem v tem, kako najti opozicijsko nastrojenega človeka, ki bi bil obenem poznavalec strukture in delovanja policijskega aparata, predvsem t.i. politične policije oziroma Službe državne varnosti. Človek, ki ga v tej zvezi neuradno omenjajo, je podpredsednik Slovenske demokratične zveze in doktor prava Rajko Pirnat. Ta se tudi poleg Jožeta Pučnika – če ta ne bi uspel na predsedniških volitvah – najpogosteje omenja kot eden izmed premierjev, ki ga predsedniku republike utegne predlagati Demos.

Ob koncu velja nemara nekoliko relativizirati naše gor-

nje napovedi. Te izhajajo iz trendov, ki jih kažejo primerjave med rednimi tedenskimi povpraševanji predvolilnega razpoloženja na Slovenskem. Hiba vseh raziskav javnega mnenja je, da so nereprezentativne. Število vprašanih se v povprečju giblje okoli 300, predvsem pa so zajeti le telefonski naročniki.

V rezultatih je torej slabše zastopano podeželje, iz kroga respondentov pa so avtomatično izpadli ljudje s slabšim materialnim standardom.

Je že pač tako, da verodostojnosti povpraševanja predvolilnega razpoloženja ni mogoče izmeriti z neko drugo raziskavo javnega mnenja. To bodo storile volitve.

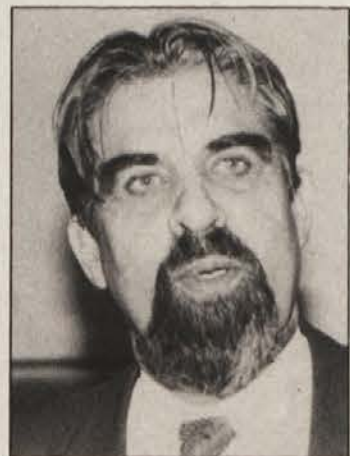
Dr. Jože Pučnik rehabilitiran!

Dosedanjo predvolilno kampanjo, ki je potekala na tako civiliziran in kulturn način, da je postajala že dolgočasna, so naposled le razgibale prve predvolilne afere. ZKS-Stranka demokratične prenove je prejšnji teden politično rehabilitirala predsedniškega kandidata dr. Jožeta Pučnika. Prva reakcija opozicije je bila presenečenje, smeh, nato zgraženje.

Kakšen naj bi bil pomen rehabilitacij v sistemu strankarskega pluralizma, danes ne zna dobro pojasniti niti partija. Pučnik, ki je bil sedem mesecev in pol član partije, nato pa sedem let v zaporu, je to predvolilno potezo komunistov z zgraženjem odklonil in usodo svoje rehabilitacije, če naj do nje že pride, prepustil sodišču.

ZKS-SDP je ta teden vrnila udarec in zagnala vik in krik zavoljo plaktov, s katerimi so Slovenijo v soboto polepili socialdemokrati. Njihov predsednik je seveda Jože Pučnik. Na njih so fotografije prvakov slovenske socialdemokracije predstavljene v družbi s Palmejem, Craxijem, Vranitzkyem itn. Fotografija predsednika ZKS-SDP dr. Cirila Ribičiča pa je uvrščena ob bok Stanetu Dolancu, Ivanu-Matiji Mačku, Pepci Kardelj, pa tudi Stalinu, Ceausescuju, Honeckerju, Kim Il Sungu itn.

Ciril Ribičič je v odprtem pismu Jožetu Pučniku v tej gesti socialdemokratov razpoznal revanšizem opozicije in glasno protestiral proti temu, da bi ga kdorkoli postavljaj na isto raven s Stalinom, Ceausescuom, Miloševićem ali Morino.

Po vseh raziskavah javnega mnenja bosta v republiško predsedstvo zagotovo izvoljena etablirana politika, podpredsednik socialistov akademik Ciril Zlobec (desno) in član CK ZKS-SDP dr. Matjaž Kmecl, za preostali dve mesti pa imata največje možnosti predsednik Slovenske kmečke zveze Ivan Oman (levo), predsednik Zelenih Slovenije dr. Dušan Plut (v sredini), ter podpredsednik Slovenske demokratične zveze dr. Dimitrij Rupel.

Kdo je mož v slovenski politični sceni, ki si v času popolnega političnega propada komunističnih partij v nekaterih deželah realnega socializma kot komunist upa kandidirati za predsednika tako politično dinamične in raznolike Slovenije? Kdo je ta človek, neznaten po svoji fizični pojavi, potegnen sam vase, pa vendar prodornega duha, človek, ki je brez velikih pretresov spreminjal svojo komunistično zvezo in jo pripeljal do moderne stranke demokratične prenove, jo gradil v njeni notranji samoumevnosti in trdnosti, odpravljal iz nje vse preživelo, okorno, nesprejemljivo, nesimpatično? Kdo je mož, ki je samo enkrat zaloputnil vrata za seboj, in to pred lastno partijo, tisto, ki se ni bila pripravljena spremeniti po načelih demokratičnosti, tisto, ki je postala ovira sprememb in življenjskega interesa milijonov, v katerih interesu je nastala? To je Milan Kučan, slovenski prenovitelj in kandidat za predsednika republike.

S sestopom v prenovno družbo

JOŽE ROVŠEK

Kučanova politična podoba

Milan Kučan je v slovenski politiki kljub relativni mladosti že veteran. Pojavlja se od začetka sedemdesetih let, ko je začel v študentskem gibanju, pozneje je bil predsednik slovenske mladine, sekretar socialistične zveze, nato predsednik slovenske skupščine, od l. 1982 do 1986 član predsedstva CK Zveze komunistov Jugoslavije, nato predsednik slovenskega cekaja do lanskega kongresa 22. decembra, ko je zapustil to funkcijo in se začel pripravljati za kandidaturu. Bolj kot politični staž pa ga je gradilo obdobje velikih sprememb v jugoslovanski in slovenski družbi, dogradilo pa krizno obdobje, ki je zamenjalo cele garniture političnih veljakov in veteranov, ga večkrat oplazilo, a nikoli odneslo, kajti svoja jadra ni brezglavo nastavljal političnemu prepihu. Šele ko je začutil, da so dovolj močna, jih je uprl kot izkušen krmar, da so s svojim srkom potegnili za seboj še druge barke.

Milan Kučan je v slovenski politični sceni tudi osebnost, ki je moral večkrat po kostanj v žerjavico, pa vendar se ni nikoli tako opekel, da bi to imelo večje posledice za njegovo kariero. Bil je član centralnega komiteja v času, ko je ta pod Popitovim vodstvom obračunal s tedanjim predsednikom slovenske vlade Staneom Kavčičem in njegovim liberalizmom. Mnogi so mu takrat očitali premajhno odločnost, vendar Kučan se je obdržal, le prešel je v socialistično zvezo. V centralnem komiteju se je moral soočiti tudi s afero Dachauski procesi, ki je bila, kot sam pravi, eden največjih madežev na tistem, kar je partija velikega storila v preteklosti. Afera, ki je bremenila partijo vse od leta 1969 dalje, se je vsaj formalno zaključila v času njegovega predsednikovanja s postavitvijo spomenika žrtvam lanske jeseni.

Ne kriv ne dolžen se je Kučan moral srečati tudi s problemom slovenskega oporečnika, pisatelja in nekdanjega člana vodstva Oslobojilne fronte, z Edvardom

Kocbekom. Ob njegovi smrti leta 1981 mu je kot predsedniku slovenske skupščine (in najbrž ne samo zato) pripadla dolžnost govornika na pogrebu.

Zagotovo je bilo v njegovem političnem delu še več takih problemov, ki so bili zanj preskusni kamen, vroč kostanj v žerjavici, s katerim bi se lahko opekel. Najbrž so mu to nekateri tudi želeli. Zadnja njegova največja preizkušnja pa je bil njegov konflikt v jugoslovanski partiji oz. s srbskim liderjem Slobodanom Miloševićem. Ta je trajal kar nekaj let, z različnimi amplitudami intenzivnosti, dokončno se je zaostрил v lanskem letu na celonočni seji centralnega komiteja ZKJ v noči od 26. na 27. september pred sprejemanjem slovenskih ustavnih dopolnil v slovenski skupščini, ob prepovedi mitinga Srbov in Črnogorcev v Ljubljani v novembru in decembru lani, razpletel pa z demonstrativnim odhodom slovenske delegacije z zveznega kongresa partije v januarju letos.

Milan Kučan je po svoje nedvomno fenomen v jugoslovanski politiki. Zadnja leta je bil poleg Miloševića največkrat omenjena osebnost. Iz konflikta z njim je izšel kot zmagovalček, saj je za seboj potegnil večji del jugoslovanskih komunistov, da so se podali na prenoviteljsko pot. Iz točke političnega mirovanja in neodločnosti je potisnil hrvaško partijo in verižna reakcija se je začela tudi po ostalih republikah in nacionalnih organizacijah po Jugoslaviji. Anahronizem njegovih stališč in dejanj je v njihovi dialektični povezanosti, ko se rušilnost povezuje z nastajanjem novega. Jugoslovanska partija se mora spremeniti ali pa je ne bo, se ni bilo njegovo geslo. In ker se ni bilo pripravljena spremeniti, je razpadla, vendar so iz nje začele poganjati nove sadike stranke demokratične prenove, spremembe ipd.

Tudi Jugoslavija kot država se mora spremeniti ali pa bo razpadla. V nejasnih konturah se kaže nekaj novega, nekaj, kar ob pogojih razumnosti obeta optimističen pogled na njeno prihodnost. Slovenska družba se mora demokratizirati, se odpirati svetu, Evropi, postati pluralistična, partija mora sestopiti z oblasti. Vse to

niso bile le parole Kučanovega prenoviteljskega, temveč jasen političen program. Res so k tem spremembam prispevale tudi alternativne organizacije in gibanja, vendar se postavlja vprašanje medsebojnega učinkovanja, kdo je koga bolj podpiral, kdo je komu bolj na široko odpiral vrata.

Napak pa bi bilo vse te spremembe pripisati samo Kučanu in mu s tem peti hvalnico. Okrog njega je zbran krog mladih politikov, ki se med seboj podpirajo in dopolnjujejo, lahko pa rečemo, da je Kučan njihov starosta, modrec, ki je kot antijunak, brez populističnih manir, z mirnim nastopom in prodorno mislijo njihov svetovalec in vzor.

Tak Kučan torej kandidira za predsednika slovenske države. Takemu tudi opozicija ne more do živega. Zanj komunistična preteklost ni hipoteka, ker se ni umazal z nepremišljenimi dejanji, pač pa mu je celo prednost, kajti je eden redkih, ki je iz nje izšel v demokratični podobi.

Predstavljati Milana Kučana je težak posel in ne domišljam si, da sem ga predstavil res v pravi luči. Vendar človeka sodimo po dejanjih. Posebno takega človeka, ki z ničemer ne izstopa. Njegov govor je monoton, z rokami je negiben, mimika obraza vedno enaka, le sem in tja se pokaže v nakazani prikrosti ali humornosti. Skratka človek, ki ga je treba tenko poslušati in si o njem počasi ustvarjati svojo sodbo na osnovi primerjanj njegovih idej, dejanj in družbenih posledic.

Povzetek razgovora z Milanom Kučanom

Tovariš Kučan, kateri so bili bistveni elementi ob Vašem delu v CK ZKJ v Beogradu, da ste začeli tako temeljito razmišljati o prenovi partije in o odpiranju vrat sedanji demokratični spremembi?

Že ko sem sodeloval v tedanji Krajgerjevi komisiji za jugoslovansko stabilizacijo in pozneje v predsedstvu partije sem spoznal, da partija ni pripravljena spregledati vzrokov krize, da se oprijema starih modelov in da je nesposobna presekati jalove razprave. Spoznal sem, da je izgubila

svoj vitalni ustroj in sposobnost za analizo procesov ter da se sama spreminja v generator krize. Vse bolj sem postajal prepričan, da je demokratizacija prvi pogoj za revitalizacijo partije in hkrati za spremembe v družbi.

Takrat je bilo rečeno, da se mora spremeniti družba, vendar se mi je zdelo, da se mora predvsem spremeniti partija kot oblast, da ne bo zavirala družbenih sprememb. Razmislek je bil bolj praktično-izkustvene kot ideološko-teoretične narave.

Kaj lahko iz Vašega stališča poveste o volitvah v Sloveniji in kako jih ocenjujete?

Pričakovanja, ki so povezana s temi volitvami, so zelo velika, veliko stvari v zvezi z njimi je tudi nepoznanih, zato nosijo s seboj tudi precejšnjo skrb in negotovost. Mislim, da bodo volitve spremenile karakter slovenske in bodo imele velik vpliv tudi na karakter jugoslovanske družbe. Vplivale pa bodo tudi na položaj Slovenije v Evropi. Rad bi poudaril, da so te volitve rezultat procesa demokratizacije slovenske družbe, njene hoje od dogmatizma v demokracijo, od dogmatske Jugoslavije zdaj v Evropi približano Jugoslavijo. To gibanje pa ni samo rezultat Zveze komunistov Slovenije, sedaj stranke demokratične prenove, ampak sintetični rezultat vseh demokratičnih sil v Sloveniji, pri čemer pa je prizadevanje ZKS glede na to, da je bila na oblasti, vendarle odločilnega pomena. Do teh volitev je prišlo na osnovi prostovoljne odločitve ZKS-Stranke demokratične prenove. Ta odločitev sicer nosi s seboj riziko izgube oblasti, toda že sama prostovoljna odločitev je za nas zmaga. To je tudi izraz odgovornosti ZKS do lastnega odgovora.

Kako ocenjujete opozicijo, združeno v Demosu?

Politično združevanje strank v Demosu ni povsem razumno razložljivo s političnimi delitvami v zapadni Evropi, saj nikjer kot v Demosu niso združeni socialdemokrati in krščanski demokrati. To je razložljivo samo z dejstvom, da je njihov cilj, kot sami pravijo, zrušitev komunističnega režima. Po moji sodbi ni verjetno, da bi ta koalicija zdržala daljši čas tudi po volitvah.

Milan Kučan,

diplomirani pravnik, rojen leta 1941 v Križevcih v Prekmurju. Šolal se je v Murski Soboti in na pravni fakulteti v Ljubljani. V letih 1967, 1968 je bil predsednik slovenske mladine, od l. 1973 do 1978 sekretar Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, nato do leta 1982 predsednik skupščine SR Slovenije. V predsedstvu Centralnega komiteja ZKJ v Beogradu je bil do leta 1986, nato pa je prevzel predsedstvo slovenske zveze komunistov, ki jo je vodil do kongresa v decembru lanskega leta. Poleg vodilnih funkcij je opravljal pomembne naloge v republiških in zveznih komisijah, v Krajgerjevi komisiji ter v delovni skupini za Kosovo pri CK ZKJ.

S kakšnim volilnim uspehom računa vaša stranka?

Kolikor je verjeti analizam javnega mnenja, med 15 in 20, ponekod lahko tudi do 25 procentov.

S katerimi strankami bi se vaša stranka povezala v koalicijo?

To je še povsem odprto. Vsekakor s socialistično zvezo zaradi programske sorodnosti, zaradi nekaterih programskih točk z liberalno stranko in morda tudi z zelenimi in morda še s kom, ki bo ostal na prizorišču po razpadu volilnih koalicij, ko bo politična scena jasnejša.

Je koalicija s socialdemokrati izključena?

Z njimi še nismo sodelovali. Koalicija seveda ni odvisna samo od nas, temveč tudi od njih, ki pa doslej zavračajo kakršnokoli sodelovanje. Kot primer naj povem le, da celo niso hoteli sodelovati na srečanju vseh levih političnih strank v prostoru Alpe-Jadran, ki smo ga mi organizirali v Ljubljani.

Kako si po novem predstavljate vašo skrb za Slovence zunaj meja Slovenije?

Doslej je skrb Slovenije za Slovence po svetu in pripadnike slovenskega naroda v zamejstvu potekala preko bivše SZDL. Po novem se mora to področje prenesti na parlament in ustrezno institucionalizirati. Stranka demokratične prenove bo imela pri tem odslej nedvomno bolj proste roke. Naše izhodišče je, da moramo izhajati iz ustavno-pravnih obveznosti Slovenije in držav, v katerih narodne skupnosti živijo, in mednarodnih pogodb, v Avstriji pa predvsem iz določil državne pogodbe. Pri tem je potrebno tesno sodelovanje z organiziranimi strukturami manjšine in hkrati s tistimi demokratičnimi organizacijami in strankami, ki so narodnim skupnostim naklonjene.

Za naše sodelovanje s koroškimi strankami bo odločilen njihov temeljni odnos do slovenske narodne skupnosti in od tega bo odvisna tudi stopnja „ljubezni“ do koroških oblasti in strank. To je naše osnovno stališče, ne vem pa, če se bodo tega držale tudi nekatere druge stranke, ki že navezujejo sodelovanje tudi s tistimi strankami, ki Slovencem na Koroškem nikoli niso bile naklonjene.

Hoče Karel Smolle vendarle kandidirati?

Na tiskovni konferenci pretekli četrtek na Dunaju je Karel Smolle ponovil svoje očitke na račun vodstva ZAL ter ponovno izjavil, da ne namerava več kandidirati za zeleni manjšinski mandat. To je – kot že zadnjič v Celovcu – utemeljil z nepripravljenostjo Zelenih, da bi upoštevali njegove predstave o avtonomiji manjšin v okviru ZAL.

Poleg Narodnega sveta je navedel vrsto manjšinskih organizacij, ki se zaradi tega ne bodo udeležile manjšinskega kongresa ZAL v nedeljo na Dunaju. Očitna je sistematičnost tega bojkota, kljub dejstvu, da bo Smolleju oz. KEL sledil le del tistih manjšinskih organizacij, ki je včlanjen v dunajski manjšinski informacijski center (IZÖV), čigar predsednik je Karel Smolle. Hrvaško gradiščansko kulturno društvo na Dunaju, Hrvaški akademski klub, Hrvaško časnikarsko društvo ter tudi Komite za pravice gradiščanskih Hrvatov (KUGA) so namreč v posebni tiskovni izjavi poudarili, da nedeljskega manjšinskega kongresa ZAL na Dunaju ne bodo bojkotirali ter da bodo aktivno sodelovali pri izbiri in izvolitvi manjšinskega kandidata Zelene alternative za avstrijski parlament!

Smolle je „bojkot“ utemeljil s tem, da Zeleni niso sprejeli njegovega predloga o delegatskem sistemu za manjšinski kongres. Po tem predlogu bi bila udeležba samoumevno omogočena le določenemu številu manjšinskih organizacij – samoumevno s

tem v zvezi je kajpada tudi, da Smollejev „reprezentativni“ izbor v prvi vrsti upošteva njemu naklonjene koroške ter v manjšinski center včlane organizacije. Neorganiziranim članom manjšin pa bi bil dostop otežkočen, prav tako tudi nemško govorečim interesantom in soborcem za manjšinske pravice. Ker se je ZAL odločila za odprto obliko kongresa, Smolle za tem vidi naklep, da bi nemško govoreči lahko prevladovali na zborovanju.

Hkrati je manjšinski mandatar ZAL kritiziral, da je vodstvo stranke pokazalo premalo pripravljenosti za direktna pogajanja z njim. S tem v zvezi pa je presenetil z novim predlogom, na osnovi katerega je vendar spet pripravljen kandidirati. Predlog je baje sprožil vodja zelenega parlamentarnega kluba Andreas Wabl:

V volilnem okrožju „zapad“ naj bi kandidirala tako manjšinska kandidatka kakor tudi manjšinski kandidat. Odločitev med obema naj bi bila sprejeta po volji volilcev na osnovi prednostnih glasov (Vorzugsstimmen).

Smolle: „Osebnost nisem več pripravljen kandidirati, vendar bi se za to odločil, ako bi me manjšinske organizacije ponovno naprosile...“ Pogoji za to bi morali biti princip prednostnih glasov, popolna avtonomija manjšin oz. njihovih organizacij v Zeleni alternativni in končno tudi zagotovitev parlamentarnega sedeža Manfredu Srbu, dosedanjemu predstavniku telesno prizadetih.

Zvezni poslovodji ZAL Pius Strobl in Johannes Voggenhuber o tem predlogu v četrtek še nista bila obveščena. V posebnem pogovoru za „Slovenski vestnik“ sta dejala, da vodji zelenega kluba Wablu kajpada ni prepovedano podajati takih predlogov, vendar zamisel o prednostnih glasovih nima izgleda, da bo res upoštevana.

Voggenhuber: „O predlogu bomo zagotovo razpravljali, vendar se bo debata seveda ravnala po že obstoječih smernicah – sklepih zveznega vodstva in zveznega kongresa Zelenih. Ti pa so dokaj jasni: ZAL se ne pojmuje kot instrument manjšinskih organizacij in to tudi nikdar ne bo postala. Zvezni kongres manjšin bo izvolil manjšinskega kandidata ali kandidatko in tega bo potrdil zvezni kongres Zelenih in ga uvrstil na izgledno mesto v zapadnem volilnem okrožju.“

Voggenhuber in Strobl sta v pogovoru tudi prvič odkrito in jasno zavzela stališče do Smollejevih očitkov in napadov. Slovenski mandatar po njuni oceni ni bil v stanju uresničevati ciljev politike Zelenih tudi ne konsekvantne manjšinske politike.

Lipuš in Bibič med predstavitvijo kasete

Nova kasete Gabriela Lipuša

Slovenski pesnik Tone Pavček je med pesmimi za otroke napisal tudi pesnitev *Juri Muri v Afriki*. Ta knjiga je bila že nekajkrat ponatisnjena. Naš mladi skladatelj in pevec Gabriel Lipuš pa je za Pavčkovega Jurija Murija napisal glasbo, ki jo je na kaseti izdala Mohorjeva založba.

Predstavitve kasete je bila minuli ponedeljek v Slomškovem domu v Celovcu. Za vse,

ki so bili navzoči, je bilo to enkratno doživetje. Avtor glasbe Gabriel Lipuš, igralec Polde Bibič in ostali izvajalci Sigi Kolter, Emanuel Tolmajer, Günter Lenart, Primus Sitter, Robert Lenart, Danica Uršič, Danica Kežar, Mira Grötschnig, Bojan Rakovec in otroška skupina z Radiš so domala vsi sodelovali pri predstavitvi. Tako smo dogodivščine Jurija Murija doživeli tako rekoč v živo.

Glasba je sveža in tehnično dovršena posneta. Gabriel Lipuš je zložil čudovite glasbene interpretacije besedil, ki jih sam tudi poje, pripoveduje pa Polde Bibič. Lipuševa uglasbitev Pavčkovega Jurija Murija je novost v pravem smislu besede in povrh še na visoki umetniški ravni.

Kaseta stane 148 šilingov in bo razveselila mlade in starejše poslušalce. Kupiti jo je mogoče v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu.

Pred premiero na Radišah

Prihodnjo nedeljo bo igrala skupina SPD „Radiše“ prvič v slovenščini uprizorila igro tirolskega ljudskega dramatika Felixa Mittererja „Domov“, ki jo je prevedla Alenka Bole. Avtor se bo sam udeležil te slovenske premiere.

Mitterer v vseh svojih delih kruto razkriva naš „odnos do revežev, posebnežev, družbenih izobčencev, skratka manjšincev vseh vrst“. Človeka prav hitro potisnemo na rob družbe, ne dovolimo mu uživati socialnih in duhovnih dobrin. Včasih zadostuje že drugačna frizura, drugačna obleka, drugačna nagnjenost ali drugačno mnenje. Še huje

pa je, če se temu pridruži še drugačna vera, polt ali drugačen jezik.

Mitterer je že v rani mladosti občutil krutost podeželskega življenja, ki ga danes tako radi idealiziramo. Majhen oglas v časopisu ga je tako vznemiril, da je napisal prvo delo, zvočno igro „Kein Platz für Idioten“, v kateri opisuje gostilničarja, ki zapodi prizadetega vaščana iz gostilne, ker bi njegova navzočnost utegnila motiti turiste. Kolikokrat mora v poletnih mesecih prav iz istega razloga utihniti slovenska govorica tudi v slovenskih družinah? Mitterer ne prizanaša ne posamezniku, ne družbi,

ne jeziku. Trdo, skoraj kruto razkriva vsakodnevno zlaganost in zahrbtnost tako imenovanih uglednih vaščanov, ki ne dovoljujejo niti napak niti občutkov, – vse je podrejeno ugledu. Temu pritisku klone sin; ostaja svetopisemska prispodoba o izgubljenem sinu. Vaška družba sinu brodolomcu ne prizanaša – ostaja na robu družbe, pa čeprav zaradi brezčutnosti in krutosti trpijo vsi.

Se tudi vi upate spoprijeti z družbeno kritiko Mittererja? – Torej se vidimo prihodnjo nedeljo ob 14.30 uri v kulturnem domu na Radišah.

F.W.

Polet v Dubrovnik

ob 15-letnici SPD „Valentin Polanšek“ na Obirskem. 26. do 28. 10. 1990, cena 2500 šil., prijave na tel.: 04238/26102 (Marta Polanšek).

Kriza v Haiderjevi koaliciji?

Politični razgovor vodje koroških socialistov dr. Ambrozija s šefom koroške ljudske stranke dr. Zernattom je povzročil krizo v Haiderjevi koaliciji z ÖVP. Oba predsednika strank sta se po zanesljivih informacijah pogovarjala o ustanovitvi resorja za družine pri deželni vladi ter o spremembah pri razdelitvi politične odgovornosti v različnih resorjih. Tako bi ÖVP s pomočjo socialistov spet hotela zasesti referat za kmetijstvo, ki ga sedaj vodi Haider, za protiuslugo pa bi ÖVP podprla zahtevo socialistov po ustanovitvi referata za družine. Haider je na ta razgovor reagiral nenavadno živčno in na ljudsko stranko začel izvajati hud pritisk.

Odstranite Smolleja!

Vsi koroški Slovenci dobro vemo, kakšno veliko nepopravljivo škodo nam je napravil Smolle, ko je v parlamentu soglasno s Haiderjevo FPÖ glasoval za ločevalni zakon naših otrok. Hvala bogu, da bo sedaj šel (moral iti) iz parlamenta ter da nam vsaj v parlamentu ne bo mogel več škodovati, saj vsi dobro vemo, da Smolle vsepovsod preveč vpije.

Žal pa moram ugotoviti, da bo odslej še bolj zagnano nadaljeval s svojo ločevalno in razdiralno politiko in da bo nas Slovence poskušal še bolj razdrobiti, zato naprošam vse poštene Slovence v KEL in drugih organizacijah, da ga odstranijo.

Kakor vem, se Smolle zavzema za slovenski parlament pod parolo vsak Slovenec en glas. To je Haiderjeva ideja. Celo Zernatto in Ambrozij svarita pred to tragedijo.

Če gospod Antonič piše, da je imel Smolle pooblastilo od NSKS, KEL, Krščanske kulturne zveze, bi ga rad opozoril – če sam tega ne ve –, da je to vse

eno in isto. Pri tem pa pozablja na strokovnjake univerze, rektorsko konferenco in mednarodno javnost.

Antoniča pa prosim, da ne hujša naše občinske odbornike, saj oni se dobro zavedajo, da jih volijo Slovenci različnega političnega prepričanja in da bodo čez leto, marca 1991 občinske volitve, na katerih bodo krvavo potrebovali vse glasove, ker v nasprotnem primeru se ob takem razdiranju bojim, da bo na občinskih volitvah neuspeh.

Če pa že štejemo Slovence, pa vzemimo za primer našo občino Borovlje, kjer je naš občinski odbornik in hkrati predsednik KSOO Waldhauser. Za enega občinskega odbornika potrebujemo preko 200 glasov (pri zadnjih volitvah je število znatno padlo). Pri tem bi rad poudaril, da je v Borovljah Smollejevih pristašev bore malo in da jih lahko na prste prešteješ.

O zaslugah pa bi rekel, da niso Smollejeve, ampak, če smo kaj dobili, so vseh nas. Le pomislite na ustavno tožbo, ki jo je dobila

TRIBUNA BRALCEV

družina Messner s pomočjo dr. Bruggerja, ostale stvari pa so bile zapisane v memorandumu, ki sta ga sklenili obe organizaciji.

Vsa Evropa se prebuja, ob tem pa nastaja ugodna situacija za manjšine. Izkoristimo jo. Le v skupnosti je moč (v Smollejevem razdiranju pa samo propad).

Kot nekdanji komunalni politik opozarjam občinske odbornike, naj se ne vmešavajo v politiko ZSO in NSKS, ampak naj imajo pred očmi lokalne občinske slovenske probleme, predvsem pa opozarjam predsednika KSOO mag. Waldhauserja, naj to opusti. Prejšnji predsednik, podžupan Fric Kumer, je bil v tem pogledu dosti previdnejši in dalekoglednejši.

Kot izkušen občinski mandatar natančno vem, kako občutljiv je naš volilni teren, ko gre za glasove v občinah, zato še enkrat pozivam k enotnosti!

Marko Wieser, Slovenji Plajberk

P.S.: Moje pismo bralca sem posredoval uredništvu SV in nt.

Vzrok za odstop so bili zunanji vplivi

Kot je znano, je Tomaž Ogris odstopil z mesta predsednika Slovenske prosvetne zveze. Za glavni vzrok je v svoji izjavi navedel zunanje vplive na organizacijo. Mi pa smo Ogrisu ob tem nenavadnem koraku zastavili nekaj vprašanj.

Vzroki za odstop so morali biti res tehtni, nam lahko o tem poveste kaj več?

Odstop je seveda presenetljiva zadeva, ki zbuja začudenje, razburjenje, dvigne nekaj prahu. Vendar situacije ne mislim zlorabljaliti za to, da bi s komerkoli obračunal, pripovedoval kake zgodbe. V svoji izjavi sem poleg zahtevnih poklicnih obremenitev navedel tudi druge vzroke, ki so me privedli do te odločitve. To so bili zunanji vplivi na ali zunanji posegi v kompetence izvoljenih organov SPZ. Izhajam iz tega, da je SPZ avtonomno telo, ki ima izvoljene organe, ki navsezadnje tudi odgovarjajo za to organizacijo. Jaz sem čutil težo te odgovornosti. Prav zaradi tega mi nekatere stvari niso bile všeč.

Tak dogodek je bila ukinitve Slovenskega znanstvenega inštituta. Ne bom se spuščal v podrobnosti, vendar postopek kot tak zame kot predstavnika SPZ ni bil sprejemljiv. SZI je bil ukinjen zato, da se je lahko ustanovil nov inštitut Alpe-Jadran, da pa je nosilec tega inštituta tudi SPZ, sem bil jaz kot predsednik te zveze o tej odločitvi obveščen šele potem, ko je bilo že sklenjeno. Moram reči, da je bila pri tem prekoračena določena meja.

Drugi primer je recimo sosvet. Vsak ve, da sem bil jaz zagovornik vstopa v sosvet že v času, ko sta osrednji politični organizaciji hodili po deželi in ljudem govorili o nesmislu vstopa vanj itd. Vendar, to se je zgodilo. Politiki zdaj mislijo drugače, vse to pa je treba sprejeti. V tem sosvetu ima vsaka organizacija svoje zastopnike kulture in jaz ZSO ne odrekam pravice, da sama odloča o tem, koga imenuje v sosvet. Menim pa, da bi bilo v smislu demokratičnega postopanja, če bi kulturno organizacijo vprašala, koga namerava imenovati v sosvet. Te možnosti pa SPZ ni imela.

Ali ni tajnik SPZ tudi v sosvetu?

Tajnik je seveda stalno v določenih lojalnostnih konfliktih. Z dr. Jankom Mallejem sva dobro sodelovala, čeprav nisva bila vedno enaki misli, vendar prav ta izziv, da sva morala svoje poglede tudi utemeljevati in prediskutirati, je bil na mestu, ker sva ob tem oba rasla. Toda njegov lojalnostni konflikt je bil v tem, da je hkrati tudi član izvršnega odbora ZSO, in politika seveda vedno nagiba k

temu, da daje tudi določene smernice, da skuša politiko neke samostojne organizacije, kar SPZ dejansko je, usmerjati. Jaz Janku te vloge nekaor ne zavidam, ker se je dostikrat znašel med dvema mlinskima kamnoma, obema stranema je skušal biti lojaln in to ga je tudi stalo precej moči.

In zakaj odstop tudi iz poklicnih razlogov?

To je tista točka, ki vedno vzbuja vtis, da je kariera za Slovenca nekakšna pregreha. Jaz menim, naj ima tudi Slovenec pravico do kariere. Jaz sem svojo ustvaril in tudi moje predsedovanje pri SPZ pri tem ni bila nobena ovira, nasprotno, tudi s tem sem si ustvaril določen profil, ki so ga opazili tudi v javnosti.

Nekateri pravijo, da imate celo izglede za mesto pri deželnem šolskem svetu.

Kakšni so izglede, se ne ve. Tudi če bi se za to potegoval, verjetno se bom, pri odločanju najbrž ne bo ovira, da sodelujem pri slovenskih organizacijah. A politika ima svojo dinamiko in tudi ni preračunljiva, zato tu ne špekuliram, legitimno pa je, da se človek za tako mesto poteguje.

Ali odstop ne bi bil lahko tudi drugačen, recimo na občnem zboru SPZ?

To je bila tudi moja želja. Jaz sem v svoji organizaciji že pred pol leta, septembra meseca napovedal, da ne mislim več kandidirati za predsednika. Tedaj sem tudi zahteval, da mora biti konec marca občni zbor. Zaradi organizacijskih težav do tega ni prišlo, a o tem ne bi govoril, ker je za to tajnik bolj poklican, vsekakor pa se tudi meni ta želja ni izpolnila in te mučne situacije nisem hotel podaljševati v nedogled.

Ali si v tem trenutku lahko predstavljamo, da bi bili spet kdaj predsednik SPZ ali njen funkcionar, da boste vključeni v naše kulturno življenje?

Še naprej ostajam v upravnem odboru SPZ in če bo občni zbor zato, sem pripravljen biti odbornik SPZ tudi v prihodnjem obdobju, torej nameravam sodelovati tudi v bodoče. Sicer pa sem urednik Mladega roda, predsednik krajevnega prosvetnega društva na Radišah in tudi sicer na svoj način aktiven. Možnosti, da bi spet kandidiral za predsednika SPZ, nikakor ne izključujem. Vendar v tej situaciji tega nočem. Morda pa bo moj odstop tudi nova spodbuda, da se slovenske strukture začnejo reorganizirati.

Umetniki pomagali prizadetim!

CELOVEC. – 320.000 šilingov je znašal izkupiček umetnostne dražbe, ki jo je priredila časopisna in gospodarska založba Eberhart v celovškem Domu umetnikov. Najvišjo ceno je dosegla Walkensteinerjeva študija „Lethe“ (10.500 šilingov). Kot smo poročali že v napovedi, je bila dražba dobrodelna: izkupiček bodo namreč razdelili med dva doma prizadetih na Koroškem, tretji del pa je namenjena bolnici v Romuniji.

Čestitamo!

Magistra Marija Magdalena Zeichen, hčerka ravnatelja v pokoju Kristijana in Roze Zeichen s Kostanj nad Vrbo, bo danes na ekonomski fakulteti na Dunaju promovirana za doktorico ekonomskih in socialnih ved. Prisrčno ji čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Veselo v vigrad

Letošnji vigradni koncert SPD „Gorjanci“ v Kotmari vasi je privabil predvsem domačine. Pod vodstvom prizadevnega dirigenta Jožka Packa so kotmirski pevci (na sliki) pokazali, da se njihova kvaliteta iz leta v leto stopnjuje. Kot gosta sta nastopila kvintet iz Tržiča in zbor zborovodske šole. Za razvedrilo je poskrbel otroški zbor „Gorjanci“.

Slika: Rulitz

OBVESTILO

Vsem, ki želijo navsote in informacije v kmečkih vprašanjih, sta osebno na razpolago zbornični svetnik dipl. inž. Štefan Domej ali dipl. inž. Hanzi Mikl.

Čas: vsak torek od 9. do 12. ure

Kraj: Blagovni oddelk Zveze slovenskih zadrug v Celovcu, Rosentalerstraße 85, Celovec

Telefon: 0 463/262118

Na sejmu „Prosti čas 90“ bo razstavljeno velikansko jajce, v katerem je skrit avto. Kdor bo uganil tip avtomobila, bo sodeloval pri velikem žrebanju 22. junija, ko bodo dragocen avtomobil izžrebali kot dobitke.

„Prosti čas 90“ za vso družino!

CELOVEC. – Predvčerajšnjim so na sejemskem razstavišču v Celovcu že 14. odprli koroški dinamični spomladanski sejem „Prosti čas“, ki se letos na vseh področjih posveča družini oz. aktivnemu in smiselnemu oblikovanju prostega časa. Na sejmu razstavlja več kot 350 razstavljalcev, razstavna površina pa znaša okrog 37.000 kvadratnih metrov.

Veliko zanimanja bo zagotovo zbuja „Koroški avtomobilski salon“ z razstavo tako imenovanih oldtimerjev (najstarejši model bo Opel 816, letnik 1908, v vrednosti milijon šilingov) ter salon rablje-

nih avtomobilov. Na sporedu bo tudi veliko žrebanje, pri katerem bo glavni dobitnik dragocen rabljeni avtomobil firme Fair Play. Vsak, kdor bo izpolnil polo, bo uvrščen v žrebanje 22. junija.

Sejem traja do vključno nedelje vsak dan od 9. do 18. ure. Vstopnina za odrasle je 40, za mladino pa 30 šilingov.

IŠČETE DELO?

Iščemo sodelavko sodelavca
v upravi naše centrale v Dobri vasi. Če imate že prakso ali ustrezno izobrazbo in znate slovensko in nemško, nas pokličite. Gospa Rozmanse v seil Vašega klica! 04236/21-81-37 (dopoldan)

MI GA IMAMO!

RUTAR
DOBRLA VAS BELJAK
CENTER

Z NAMI V MEDJUGORJE!

od 19. do 22. 4.: 1x polpenzion v hotelu
2x prenočitev v Medjugorju privat 1.450 šil.
od 1. do 3. 6.: 1x vožnja ponoči
1x nočitev v Medjugorju privat 990 šil.
OTOK MAINAU V ŠVICI
od 10. do 13. 6.: 4 dni, 3x polpenzion 1.980 šil.

Vaš partner za transport in turizem

SIENČNIK

Tel. 0 42 36 / 22 19 - 0 **A-9141 DOBRLA VAS**

Datum	Kraj	PRIREMITVE	Prireditelj
Petek 6. 4. 18.00	Pri Joknu v Celovcu	OTVORITEV RAZSTAVE Simona Veratschniga – razstavo bo odprl podžupan Kurt Peterle	Kulturno društvo Pri Joknu
Petek 6. 4. 20.00	srednja dvorana Doma glasbe, Celovec	JUBILEJNI KONCERT OB 30-LETNICI USTANOVITVE MePZ „JAKOB PETELIN-GALLUS“	
Sobota 7. 4. 20.00	farna cerkev v Šentprimozu	KONCERT MEDNARODNO PRIZNANEGA ZBORA „VOCAL FORUM“ IZ GRADCA; Dirigent: Franc Herzog	SPD „Danica“, farni svet Šentprimoz
Sobota 7. 4. od 9.-18.00	Otroški vrtec Škofiče	DAN ODPRTIH VRAT z velikonočnim bazarjem	otroški vrtec
Sobota 7. 4. 20.00	farna dvorana v Šentjakobu	VOLPONE, komedija (Stefan Zweig) – gostuje: Slovensko ljudsko gledališče Celje	SPZ, SPD „Rož“
Nedelja 8. 4. 14.30	farna dvorana v Šentjakobu	DALEČ OD DVORCA (H. Ch. Andersen) gledališka predstava za otroke gostuje: Slovensko ljudsko gledališče Celje	SPZ, SPD „Rož“
Nedelja 8. 4. 14.30	kulturni dom na Radišah	PREMIERA IGRE „DOMOV“ (Felix Mitterer) režija: Nužej Wieser nastopa: Igralska skupina SPD „Radiše“	SPD „Radiše“
Sobota 14. 4. 21.00		VELIKONOČNA BAKLADA NA RADIŠAH – zbrali se bomo pri Žnidarju (Lampichler) na Radišah	SPD „Radiše“
Nedelja 15. 4. 20.00	pri Šoštarju v Globasnici	VELIKONOČNI KONCERT IN PLES igra: ansambel „Spomin“ iz Slovenije	Globaški časopis
Torek 17. 4. 14.00	Slomškov dom v Celovcu	SREČANJE SLOVENSKE KOROŠKE VISOKOŠOLSKE MLADINE predava: Prof. dr. Alojz Rebula „Moja študentska leta“. Naloga slovenskih koroških študentov v kulturno-političnem življenju. Pogovor z gostom. Načrt za nadaljnjo skupno delo slovenskih koroških študentov. Vabijo: Daniel Sturm, Miro Polzer, Angelika Mlinar, Mario Podrečnik in Albert Smrečnik	
Petek 20. 4. 15.00	Dom prosvete v Tinjah	BIOLOŠKI STRES predava: Ivana Šalamun	Sodalitas
Sobota 21. 4. 20.00	Gostilna Trki Sele-Borovnica	VIGREDNI KONCERT Nastopa: Ansambel Lojzeta Slaka	Alpski klub Obir
Nedelja 22. 4. 14.30	Neue Burg v Velikovu	SREČANJE MLADINSKIH ZBOROV nastopajo: otroške in mladinske skupine iz Podjune in Celovca V nedeljo, 29. aprila 1990, ob 14.30 uri v ljudski šoli v Bilčovsu. Nastopajo: otroške in mladinske skupine z Gur, iz Roža in Celovca.	KKZ, SPD „Lipa“
Torek 24. 4. 18.00	Klub KDZ Domgasse 19, 3. nadstropje Celovec	SREČANJE SLOVENSkih ŠTUDENTK IN ŠTUDENTOV	

RAZSTAVE

Slovenj Gradec

– Galerija likovnih umetnosti – Razstava ob 130-letnici rojstva
Huga Wolfa, do 5. junija 1990, vsak dan od 9. do 18. ure.

Rešitev prejšnje križanke

CH	A	R	T	R	E	S	O	9	R	O	S	Z
I	S	T	O	T	I	P	O	O	A	L	E	C
L	E	I	B	L	O	A	D	E	N	D	O	Ž
O	O	O	R	E	A	D	A	O	K	O	C	
B	R	E	C	H	T	O	O	M	A	R	V	I
A	S	T	O	A	R	A	K	A	N	O	O	
M	A	O	P	U	D	E	R	O	I	K	E	D
N	A	R	T	O	O	S	A	O	D	I	R	
T	E	T	K	A	O	B	A	D	O	S	L	I

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 4. 4. 1990

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	11,75	12,35
za 1 angleški funt	£	19,15	20,15
za 100 franc. frankov	f	205,00	215,00
za 100 ital. lir	Lit	0,93	0,98
za 100 dinarjev	DIN	97,00	113,00
za 100 švic. frankov	sfr	782,50	806,50
za 100 holand. guldov	Hfl	616,50	634,50
za 100 nemških mark	DM	693,70	711,70

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

SLOVENSKI VESTNIK

Nadstrankarski
časopis
koroških Slovencev

Uredništvo/Redakcija: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blatlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

TRIBUNA BRALCEV

P.n.
SLOVENSKI VESTNIK

Tarviserstr. 16
9020 KLAGENFURT/CELOVEC

Kaj pa smisel za humor?

Prebral sem glosso, ki jo je 1. marca objavil gospod Heinz Stritzl v „Kleine Zeitung“ in v kateri posveča pozornost moji humoreski Kronan pri Gospe sveti, objavljeni v „Delu“ nekaj dni predtem. Četudi imam vtis, da gospod Heinz Stritzl dovolj natančno spremlja jugoslovanske in slovenske časopise in razmere, se mi le zdi, da je prezrl, da jo moja humorska replika na ustanovitev Stranke srbske narodne obnove v Stari Pazovi, kjer je pisatelj Vuk Drašković propagiral in napovedoval povsem abotne politične velikosrbske ideje, od katerih se je distancirala tudi srbska (in Miloševićeva) javnost. Ker zahteva „ukinitev“ nekaterih narodov in spremembe srbskih meja znotraj Jugoslavije, je njegov nastop kajpada aboten in absurden za Evropo 2. tisočletja.

Moja humoristična replika je hotela pokazati, kako absurda bi bila na primer Stranka slovenske narodne obnove, če bi jo pač

kdo ustanavljal in ob tem zastopal podobne nacionalne interese, kot jih Vuk Drašković za Srbe. V tem primeru bi bila njegovim načrtom adekvatna na primer zahteva, naj bo prihodnji slovenski predsednik (Demšar? Pučnik? Kučan? Kramberger?) kronan za gosposvetskem polju, kjer je mogoče najti še vojvodski prestol... Za vsakega pametnega Slovenca, Avstrijca ali drugega Evropejca je taka ideja gotovo abotna, povsem iracionalna in gotovo neuresničljiva... Nihče v Sloveniji gotovo nima nobene podobne fiksne ideje... Zato je taki ideji, sem mislil, prostor edino v humorski.

Z omenjanjem te ideje sem poskušal ironizirati velikosrbske norosti Vuka Draškovića... Pripravljen sem sprejeti mnenje gospoda Stritzla, da ni vsaka tema primerna za humoresko, po njegovem vsaj nacionalna tematika o narodnih manjšinah v prostoru Alpe Jadrane.

Kljub temu pa pisatelj v meni šepeta, da za pisatelja (četudi samo humorista) ni tabu teme, da ni nobene „svetnje“, iz katere se ne sme ponorčevati, da ni nič prepovedanega in cenzuriranega... Uspeh ali neuspeh svoje humoreske pač lahko pripiše samo samemu sebi. Moja očitno ni bila dovolj duhovita, da bi bilo vsakemu bralcu (tudi Neslovencu) jasno, da gre za norčevanje, absurd, kritiko raznih nacionalnih in nacionalističnih pretenzij.

Gotovo pa se smem vprašati tudi o smislu za humor avtorja replike oziroma glose. V vsem videti nekak strah pred Slovenci in Jugoslovani v tako trdni državi, kot je Avstrija, je morda lahko tudi predmet kake naslednje humoreske. Slovenci, ki smo že zaradi preteklosti in majhnosti dovolj zafrustriran narod, radi samokritično priznamo, da nimamo pravega smisla za humor. Očitno pa ga nimajo na pretek niti naši sosedi. Gotovo pa sem prepričan, da bi nihče ne vzel zares, če bi na primer gospod Heinz Stritzl v kaki humoreski zapisal, da bo jutri v Ljubljani kak cesar Avstro-Ogrske sprejel krono... Svoji rojaki kom večkrat rečem, če ne bomo imeli smisla za humor, bomo zelo zadrti in nemogoči... Skratka, vse je bila le šala na račun Vuka Draškovića in delati iz tega „resno zadevo“ je kar malo smešno.

Tone Partljič

Slovensko prosvetno društvo »Rož« • Slovenska prosvetna zveza

VOLPONE

KOMEDIJA • (Stefan Zweig)

GLEDALIŠKA PREDSTAVA ZA OTROKE

Daleč od dvorca

(H. Ch. Andersen)

Nedelja, 8. 4. '90, 14³⁰

Farna dvorana v Šentjakobu

Gostuje: Slovensko ljudsko gledališče Celje

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
PE 6.4.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Skrivnost srca; 14.25 Tarzan v nevarnosti; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Akti XY – nerešeni; 21.20 Pravnik Kreuzberg; 22.05 Pogledi s strani; 22.45 Dvoboj v Mehiki; 0.10 Aktualno; Akti XY – nerešeni; 1.10 Poročila.	14.55 Leksikon umetnikov; 15.00 Šport; 16.45 Hotel; 17.30 Shajališče pri živinozdravniku; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 20.15 Diskretna družina; 21.20 Za ljubitelje filma; 21.50 Novo v kabaretu; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.50 M. P. Flyngov cir-kus; 23.25 Komisarka; Poročila.	9.05 Spored za otroke: Narodni parki; Nedelja na vasi; 43 let pozneje; Bluebell; 15.55 Žarišče; 16.45 Mozaik; 18.00 Spored za otroke: Ku-ku; Poltrona express; Noro, norejše, norišnica; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Volitve '90; 21.05 Tajne službe; 22.00 Dnevnik; 22.20 Smileyjevi lju-dje; 0.10 Slamnati psi; Videostrani.	 Trije bratje – italijanski film Sobota, 7. 4. 1990, TV A2, 20.15 – Film obravnava situacijo treh bratov, ki se ob smrti njihove matere spet srečajo. Rafaelo, Nicolo in Rocco se tako spet znajdejo v svojem rojstnem kraju, kjer so preživeli svoje otroštvo. Med brati, ki se dolga leta niso videli, se vname prepir o moderni Italiji; v resnici hočejo s tem zatreti bolečino ob izgubi matere. Njihov oče Donato, ki je pravcati simbol minule Italije, katere enotnost cerkve in družine izvira iz tradicije konservativnosti, v svoji žalosti presega samega sebe. Film je režiral Francesco Rodi. Spet detektivska pustolovščina Nedelja, 8. 4. 1990, TV A2, 20.15 – Tokrat je na vrsti klasična detektivka, v kateri popularni Sherlock Holmes razvzroča kriminalno dejanje. Največji Holmesov sovražnik, profesor Moriarty, spretnega detektiva zva-bi v New York, da bi v miru ukradel toliko zlata, da bi to povzročilo mednarodno monetarno krizo. V glavnih vlogah nastopajo Roger Moore, Patrik MacNee in Char-lette Rampling. Dosežek kanadskega filma Nedelja, 8. 4. 1990, TV LJ1, 16.45 – Naslov kanadskega barvnega filma je Henri, ki ga je posnel znani filmski ustvarjalec Francois Labonte. V svo-jem filmu se loteva problemov odrasčanja na izredno prefinjen način in to v sicer neobičajni zgodbi, ki pa mu je omogočila, da je prikazal odnose v družini, predvsem odnose med očetom in sinom, v še posebej izostreni luči. Henrijeva družina živi v senci nesrečne materine smrti. Henri je bil priča nesreči; morda bi lahko kaj urenili, lahko bi se nesreča končala drugače kot se je, in senca te mož-nosti je kot mora, ki jo preživljata oče in sin Henri, v veliki meri pa tudi mlajša sestra. Značilnosti življenja Avstralije Torek, 10. 4. 1990, TV A1, 20.15 – V glavnem večernem sporedu bomo gledali tretjo (in zadnjo) oddajo Avstralska divjina, ki jo prikazujejo v okviru poljudno znanstvenih oddaj „Univerzum“. Pod-naslov je Med ognjem in vodo. Videli bomo tropsko področje severne Avstralije, ki je zaradi vsakoletnih monsumskih deževij najrodovitnejši predel tega kontinenta. Le v času suše je boj za preživetje hud. V filmu ne bomo videli le življenja živali in rastlin s tega področja Avstralije, marveč tudi, kako tam živijo staroselci.
SO 7.4.	9.05 Sinha Moca; 11.00 Dediščina Guldenburgovih; 14.20 Amphitryon; 16.00 Spored za otroke; 18.00 Panoptikum; 18.30 Nogomet; 19.00 2x7 – 7 dni sporeda na 2 kanalih; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Stavim, da...; 22.05 Umazani triki; 23.35 Aktualno; 23.40 Davin in Bathseba; 1.30 Poročila; 1.35 Exlibris.	13.55 Leksikon umetnikov; 14.00 Šport; 15.15 Vaša glasbena želja; 17.00 Draga družina; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Trije bra-tje; 22.05 Športna reportaža; 22.35 Neposredno v soboto; 0.05 The best of Neil Diamond; 1.05 Poročila; 1.10 Exlibris.	9.00 Spored za otroke: Radovedni Taček; Lonček kuhaj; Šola za prav-ljice; Ciciban, dober dan; Miti in legende; Ovčar Hobo; 14.35 Rock kompas; 15.20 Mladinski film; 16.30 Dnevnik; 16.45 Spored za otroke; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; 22.25 Lepi upi; 23.15 Lepa si, Jeanne; Videostrani.	
NE 8.4.	9.05 Avstrija II; 10.40 Obzornik; 11.00 Tiskovna ura; 14.00 Merlin in Mim – čarovnica in čar; 15.35 Spo-red za otroke; 17.00 X-Large; 18.30 Falcon Crest; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Jaz o sebi, Mihale Hel-tau; 21.20 Jonny se postavlja; 23.15 Aktualno; 23.20 Šport; 0.50 Poro-čila.	9.05 Kulturni obzornik; 1.30 Ljubite klasiko?; 13.00 Dober dan, Ko-roška; 13.30 Športne popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega pravobra-nilca; 20.15 Sherlock Holmes; 22.00 Zapeljivi šarm denarja; 23.40 Miami vice.	8.50 Otroška matineja: Živ žav; Pol-trona express; Noro, norejše, noriš-nica; 11.00 Alo, alo; 11.30 Domači ansambli; 13.00 Danes volimo; 14.50 Kolo sreče; 16.30 Dnevnik; 16.45 Henri, kanadski film; 18.50 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Bal-kan express; 21.00 Zdravo; 22.20 Dnevnik; 22.50 Sova Hunter; 23.35 Lov na zeleni diamant.	
PO 9.4.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Pravnik Kreuzberg; 14.10 Pogumni nogome-taši; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Praksa Bülowbogen; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Hunter; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Poklicani; 23.50 Miami vice; 0.35 Aktualno.	16.25 Leksikon umetnikov; 16.30 Na iskanju popolnosti; 17.00 Zadnja postaja, hiša kopanja; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Hotel Paradis; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 22.25 „Teleskop“ Kokain; 23.10 Nočni studio.	9.05 Spored za otroke: Baš čelik; Utrip; Zrcalo tedna; 15.40 Sova Hunter; 16.30 Dnevnik; 18.10 Spo-red za otroke: Radovedni Taček; Miti in legende; Trije bratje in divje hruške; 19.00 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Stav-kovaz; 21.25 Kako smo volili?; 22.00 Dnevnik; 23.20 Sova Hunter; Video-strani.	
TO 10.4.	9.05 Sinha Moca; 10.30 El Hakim; 13.55 Savoy hotel 217; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Praksa Bülowbogen; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Šport; 20.15 „Univer-zum“ – med ognjem in vodo; 21.07 Če bi to sosedi vedeli; 21.55 Pogledi s strani; 22.05 Invazija z Marsa; 23.35 Miami vice; 0.20 Aktualno.	16.25 Leksikon umetnikov; 16.30 Iskanje popolnosti; 17.00 Živali kot življenjski umetniki; 17.30 Orientaci-ja; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlit-zer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Da ali ne; 21.07 Zunanjepoli-tični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	9.05 Spored za otroke: Zgodbe iz školjke; Šolska tv; 10.30 Mozaik; Nemščina; 11.00 Sedma steza; 11.15 Osmi dan; 15.35 Sova Hunter; 16.50 Mozaik; 17.50 Spored za otroke: Lonček kuhaj; Pogledi; 19.00 Risanka; 19.30 Dnevnik; Vreme; 20.05 Zapeljivec; 21.00 Nashville v oknu; 22.05 Dnevnik; 22.25 Sova Hunter; Videostrani.	
SR 11.4.	9.05 Sinha Moca; 10.30 Trije bratje; 13.30 Medvedji košarkarji; 13.50 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Praksa Bülowbogen; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Dediščina Guldenburgovih; 21.00 Pogledi s strani; 21.10 Vabljava skušnjava; Aktualno; 23.30 Posled-nja igra; 1.05 Poročila.	16.25 Leksikon umetnikov; 16.30 Iskanje popolnosti; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Sinha Moca; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Usodno pože-lenje; 22.00 Čas v sliki; 22.30 Pom-nenje; 0.20 Aktualno.	9.05 Spored za otroke: Deklica Del-fina in lisica Zvitorepka; Stavkokaz; Zapeljivec; 15.00 Videostrani; 15.10 Žarišče; 15.40 Sova Hunter; 16.45 Mozaik; 18.25 Spored za otroke: Steklenička črnica; Pisma iz tv klo-buka; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Obsedno stanje; 22.05 Dnev-nik; 23.00 Sova Hunter, ameriška nadaljevanka; Videostrani.	

RADIO KOROŠKA

18.10–19.00

Petek, 6. 4.
Janez Vetrinjski – prvi koroški zgodovinar (I. Virnik)

Sobota, 7. 4.
Od pesmi do pesmi – od srca do srca (M. Hartmann)

Nedelja, 8. 4.
6.30–7.00: Dobro jutro na Koroškem Duhovna misel (dr. D. Klemenčič)

18.10–18.30: Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 9. 4.
Od posta do velike noči – ljudski običaji

Torek, 10. 4.
Partnerski magazin

Sreda, 11. 4.
Glasbena sreda
Večerna 21–22:
Zvočno pismo
Zborovska glasba (MePZ „J. Petelin-Gallus“ 30 let)

Četrtek, 12. 4.
Rož–Podjuna–Zilja

Janez Vetrinjski – prvi koroški zgodovinar

Petek, 6. 4. 1990: Najpomembnejši opat v zgodovini vetrinjskega cistercijanskega samostana je bil nedvomno Janez II., mnogi zgodovinarji in literati pa ga označujejo tudi kot Ivana. V avstrijskih, sloven-skih in tudi elitnih evropskih zgodovinskih krogih velja za prvega koroškega in siceršnjega največjega zgodovinarja svoje dobe. Rodil se je okrog leta 1270 na Lotrinškem. Opat v Vetrinju je postal na začetku 14. stoletja. Opat Janez Vetrinjski je eden od prvih avtorjev, ki nam je zapustil natančen opis obreda ustoličenja karantanskih knezov. Rokopis za spominsko oddajo o Janezu Vetrinjskemu je pri-pravil Ivan Virnik.

„Dober dan, Koroška“

Spored za 8. 4. 1990, TV A2, ob 13.00 uri

- Velikonočne impresije
- Kontaktna leča
- Tomaž Ogris, predsednik Slovenske prosvetne zveze je odstopil
- Izobraževalni jezik – materin jezik
- Slikarski svet Stanka Sadjaka
- Srečanje skavtov v Celovcu
- Velikonočna kuhinja
- Video: Trio Rož

Značilnosti življenja Avstralije

Torek, 10. 4. 1990, TV A1, 20.15 – V glavnem večernem sporedu bomo gledali tretjo (in zadnjo) oddajo Avstralska divjina, ki jo prikazujejo v okviru poljudno znanstvenih oddaj „Univerzum“. Pod-naslov je Med ognjem in vodo. Videli bomo tropsko področje severne Avstralije, ki je zaradi vsakoletnih monsumskih deževij najrodovitnejši predel tega kontinenta. Le v času suše je boj za preživetje hud. V filmu ne bomo videli le življenja živali in rastlin s tega področja Avstralije, marveč tudi, kako tam živijo staroselci.

Hočete črno-modro pakiranje za novo zbornico?

FREIER WIRTSCHAFTSVERBAND KÄRNTEN

Košarkarski prvaki

Štefan in Marjan Sienčnik, Danijel Gregorič, Marjan Kargl, Andrej in Desko Deskoski, Branko Hudl, Marko Žerjal, David Fera, Sam Hodjatol, Štefan Hribar in Jernej Čelik – to so koroški šolski prvaki v košarki. V finalnem kolu so ti dijaki slovenske gimnazije namreč ugnali tudi lanskega prvaka iz Radentheina in beljaško šolo v Šmartinu ter tako osvojili naslov.

Kot koroški šolski prvaki pa bodo Koroško zastopali tudi na avstrijskem šolskem

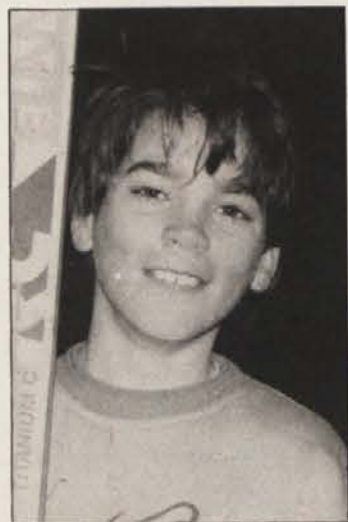
prvenstvu, ki bo od 9. do 12. maja v Hartbergu. Do tega tekmovanja pa nameravajo gimnazijci pod vodstvom prof. Antona Malleja in ob pomoči Boga Kavčiča in Bojana Suvorova dvakrat tedensko trenirati (v velikonočnih počitnicah pa oditi na tridnevne skupne priprave), povrh pa bo šolsko moštvo nastopalo tudi v klubskem prvenstvu. V njem je našim dijakom namreč uspela kvalifikacija za zgornji play-off (v katerem so edina neklubska ekipa), v prvi tekmi pa so podlegli Bau/Eggerju s 36:49.

Koroški prvaki: košarkarji slovenske gimnazije.

Slika: Mohar

Šentjanščani osvojili tri naslove

Dominik Kropivnik

Tekmovalci ŠD Šentjanž so blesteli tudi na koroškem prvenstvu ASKÖ v alpskem smučanju. Nič kaj nepričakovano ni bil naslov Danijela Užnika, toda v Innerkremsu je tudi Dominik Kropivnik z drugim mestom dosegel svoj letos najboljši rezultat. Pravtako sta postali ASKÖ-prvakinja Eva Moschitz (deklice) in Klavdija Kropivnik (ženske), Birgit Filipič in Karin Kruschitz pa sta pri šolarkah osvojili srebro in bron. Šentjanščanom je nekoliko spodletelo le na tekmi za koroški pokal na Mokrijah, Danijel Užnik pa je kljub veliki napaki še postal drugi.

TERMINI

NOGOMET

Sobota, 7. 4. 1990: ATUS Borovlje – Irschen (16.30), Brnca – Landskron (16.30), Dobrla vas – Ruda (17), Železna Kapla – Galicija (16), Velikovec – Globasnica (16).

Nedelja, 8. 4. 1990: Klopinj – SAK (16.15), Pliberk – Šentvid (10.30), ASV Celovec – Bilčovs (10.15), Sele – Sinča vas (16), Šentpavel – Šmihel (16), Metlova – Pokrče (15.30), Šentandraž – Žitara vas (16).

Evropski nogomet

Tekmovanja za evropske nogometne pokale se bližajo finalnim tekmam. V polfinalu so namreč že odigrali prve tekme, pri čemer je najbolj presenetil bukreštanski Dinamo, ki je na tujem podlegel Anderlechtu le z 0:1, medtem ko je Genova po pričakovanju dosegla v Monaku remi (2:2).

V pokalu pa je Bayern München le po nesreči izgubil v Milanu z 0:1, medtem ko je Benfica iz Lizbone v Marseillu skoraj uspela (1:2). Dvoboji italijanskih in zahodnonemških ekip v pokalu UEFA pa je še odprt.

SLOVENSKI
VESTNIK

ŠPORT

Zlati Millonig

Kar dvakrat zlato za avstrijsko mladinsko skakalno ekipo na svetovnem prvenstvu v Štrbskem Plesu: po uspehu Heinza Kuttina v konkurenci posameznikov je bila avstrijska ekipa najboljša tudi v moštveni konkurenci.

S tem ekipnim uspehom pa je bilo potrjeno tudi izredno dobro delo trenerja zahodnih skakalcev Franca Wiegela. V avstrijski ekipi, ki je osvojila zlato kolajno z rekordno prednostjo 31 točk pred Finsko in Jugoslavijo, je namreč tekmoval tudi Herwig Millonig, ki je prav v zadnjem času postajal vse boljši. Millonig, ki v konkurenci posameznikov ni mogel sodelovati, je namreč bistveno pripomogel k temu uspehu. Poleg njega so za zmagovito avstrijsko ekipo skakali še Heinz Kuttin, Werner Rathmayr in Alexander Pointner.

HEUTE
IM

Die Seite

für unsere deutschsprachigen Leser/innen

SLOVENSKI
VESTNIK

Slowenien wählt Sonntag neues Parlament und neuen Präsidenten

In Slowenien finden am kommenden Sonntag, dem 8. April direkte Mehrparteienwahlen ins Parlament sowie Präsidentschaftswahlen statt. Die Wähler – es sind etwa 1,5 Millionen – werden bei den Parlamentswahlen unter mehreren Kandidaten die Delegierten für die Kammern der assoziierten Arbeit und die Kammer der Gemeinden in der Versammlung der Republik nach dem Mehrheitsprinzip, sowie die Delegierten in die gesellschaftspolitische Versammlung nach dem Proportionalwahlsystem wählen.

Der Weg den ersten demokratischen Wahlen nach 1938 wurde in Slowenien durch die Änderungen der slowenischen Verfassung gebahnt, die vom Parlament der Republik Slowenien am 27. September beschlossen und verkündet wurde. Die Zeit für die Ausarbeitung der neuen Wahlgesetzgebung war sehr knapp, vom Parlament der Republik wurde deshalb eine besondere Arbeitsgruppe gebildet, die aus Vertretern aller drei Kammern und Vertretern der Öffentlichkeit bestand. Von dieser Arbeitsgruppe wurden in Rekordzeit fünf Gesetze ausgearbeitet: über die Wahlen ins Parla-

ment, über die Wahl und den Abruf des Präsidenten und der Mitglieder des Präsidiums der Republik Slowenien, über Wahlbezirke, Änderungen und Ergänzungen des Gesetzes über die Wählerevidenz und das Gesetz über politische Vereinigungen. Diese Gesetze wurden vom Parlament Sloweniens Ende Dezember verabschiedet, so daß der Präsident der Republikversammlung Miran Potrč, am 8. Januar 1990 die allgemeinen Wahlen ausschreiben konnte.

Die Kandidaten für die Kammern der assoziierten Arbeit wurden in Wahlversammlungen aufgestellt, die in Arbeitsorganisationen bzw. Firmen stattfanden;

Die zweite Art der Aufstellung von Kandidaten erfolgte nach der neuen Wahlgesetzgebung in Zuständigkeit von politischen Organisationen bzw. Parteien. Diese konnten die Kandidaten für das Präsidium der Republik, für die gesellschaftspolitische Kammer und die Gemeindekammer der Republik selbstständig aufstellen. Jede Partei mit wenigstens 5.000 Mitgliedern konnte auch Kandidaten für den Präsidenten der Republik Slowenien aufstellen, mit wenigstens 2.500

Mitgliedern Kandidaten für die Präsidiumsmitglieder, Kandidaten für diese Funktionen konnten jedoch auch von einer Koalition aufgestellt werden – konkret in der „Vereinten Opposition DEMOS“, die aus den Parteien SDZ – Slowenischer demokratischer Verband, SDZS – Sozialdemokratischer Verband Sloweniens, SKZ – Slowenischer Bauernverband und die Grünen Sloweniens besteht.

Vom Bund der Kommunisten Sloweniens – Partei der demokratischen Erneuerung wurde der populäre ehemalige KP-Chef Milan Kučan für das Präsidentenamt kandidiert. DEMOS präsentiert den Wählern als Präsidentschaftskandidaten den Vorsitzenden der Sozialdemokratischen Partei Dr. Jože Pučnik, die Liberalen den parteilosen Arzt Dr. Marko Demšar. Als vierter Präsidentschaftskandidat schaffte der „Mann aus dem Volk“ und Wohltäter Ivan Kramberger die notwendigen 5000 Unterstützungserklärungen für eine Präsidentschaftskandidatur.

Nach den letzten Meinungsumfragen dürfte keiner der vier Kandidaten die absolute Mehrheit erringen (Kučan 45%, Pučnik 22%, Kramberger 10% und Demšar 10%), sodaß es am 22. April zu einer Stichwahl zwischen Kučan und Pučnik kommen dürfte. Für diesen Fall haben die Liberalen (Demšar) einen Boykott der Wahlen durch ihre Wähler angekündigt.

Überaus brisant dürften die Wahlen in die gesellschaftspolitische Kammer

des Parlaments der Republik Slowenien verlaufen, die nach dem Proportionalwahlsystem stattfinden. Für diese Kammer kandidieren nicht weniger als 17 Parteien, wobei der DEMOS-Block nach den bisherigen Umfragen knapp über der Absoluten liegt. Hoch im Kurs sind überraschenderweise die Grünen (DEMOS) und auf der anderen Seite der Bund der Kommunisten Sloweniens – Partei der demokratischen Erneuerung mit 31 bzw. 25 Prozent der Stimmen. Hohe Werte haben ferner die Sozialdemokraten, die Bauernpartei, die Demokratische Partei, die Liberalen (alle um 15-20%), sowie die Christdemokraten und die Partei der Gewerbetreibenden (10-15%), weit hinter den Erwartungen – fast ein Drittel der Wähler hat sich allerdings noch nicht entschieden – liegen die Sozialisten mit lediglich 4-6 Prozent der Stimmen.

Am 8. April werden somit in Slowenien neben dem Präsidenten des Präsidiums der Republik auch die Präsidiumsmitglieder (für 4 Plätze kandidieren 12 Kandidaten verschiedener Parteien und der „Vereinten Opposition DEMOS“) und die Abgeordneten der gesellschaftspolitischen Kammer und der Gemeindekammer der Republik gewählt. Mitte April, am 12., werden in den Arbeitsorganisationen bzw. Unternehmen die Delegierten für die Kammer der assoziierten Arbeit gewählt. Neu in der Wahlgesetzgebung ist die Bestimmung, daß auch Ausländer, die ihr Kapital in slowe-

nischen Firmen angelegt haben, für diese Wahl wahlberechtigt sind. Im letzten Aprildrittel, am 22. werden die Wahlen für die Kammern der Gemeindeversammlungen stattfinden und – wenn beim ersten Wahlgang am 8. April die Wahlergebnisse keine notwendige Mehrheit bringen sollten, auch der zweite Wahlgang für den Präsidenten des Präsidiums der Republik und die Delegierten für die Gemeindekammer der Versammlung der Republik.

Die italienische und die ungarische Minderheit haben bei diesem Wahlen das verfassungsmäßig und gesetzlich verbürgte Recht, allen Wahlverfahren gleichberechtigt teilzunehmen.

Am 8. April 1990 Minderheitenkongreß der GAL

Der Minderheitenkongreß der Grünen-Alternative Österreichs, bei dem die Vertreter der in Österreich lebenden Volksgruppen und anderen Minderheiten den Minderheitenkandidaten der Grünen für die Nationalratswahl 1990 nominieren werden, findet am Sonntag, dem 8. April 1990 in Wien, Schuhmeierplatz 17-18, Albert-Sever-Saal statt. Aussichtsreichste Kandidaten für den Nationalratssitz sind die beiden burgenländischen Kroatinnen Mag. Terezija Stoisits und Mag. Marija Grandits. Wie berichtet, wird der Kärntner Slowene Karel Smolle nicht kandidieren.